

מי האלוף שהאשים את הממונים עליו וכיצד צריך להתנהג עם סגולה * על

אילו ניירות שומר הרמטכ"ל ומתי יפרוש בגין מתפקידו

הראיון של שרון

אלכס פישמן

9 בדצמבר 1973, הופיע על פני עמוד של בניוירוק טיימס ראיון עם אריאל שרון. תחת הכותרת "בגלל ישראל מאשים את ה-ממונים עליו". במשך ארבע שעות גולל האלוף שרון לפני הכתב צ'רלס מהריר ריעה רחבה של ביקורת צבאית ומדינית. במקביל פרסם בלונדון העתק גארדיין ראיון עם האלוף שרון. למרבה הפלא, גם לפני המראיון הבריטי, ויליאם טוהי, כתב שרון ביקורת נוקבת על הממונים עליו. בשני הראיונות - שפתחו את המתקפה של שר הביטחון לעתיד על הממונים עליו - עבר כחוט השני הרעיון, כי שיקולים פוליטיים ולא שיקולים אסטרטגיים עמדו מראשית ההחלטות על מהלכי אוגדתו במלחמה.

הדרך בה הוענק הראיון לכתב האמריקאי תוארה בהרחבה בעיתונות הישראלית: האלוף שרון, שעדיין נמצא במילואים, ניצל את ההזדמנות כדי להעניק ראיון לכתב אמריקאי, שביקש ממלואו - קצין, נציג דובר צה"ל - רק לומר שלום לאלוף. שרון העניק לו בהודמנות זו - יחד עם ברכת השלום - את הראיון. שכמהו לא העניק עדיין לכתב ישראלי. העיתונאי האמריקאי טס לחו"ל כדי להביק את הראיון מתוך ידיעה, שהצנזורה עולה למנוע פירסומו... בבירורים שנערכו עם שרון הוא טען, כי לא אמר את כל מה שיחטם לו. זאת כנראה כדי להמתיק את העובדה ש-הפר סקודות מטכ"ל בדבר מתן ראיונות לעיתונאים.

"על המשמר" 22.10.82

ראסל לוגנרדי:

ילדים שחנים

בתקופת מלחמת העולם השנייה שיחררה הדייוויזיה שלנו את אחד ממחנות הריכוז ב-

עמית

הכהן

גרמניה. אף כי ראינו מות מדי יום והתרגלנו למראות אלו, חשתי בעתה כאשר ראיתי את גוויותיהם של ילדים יהודים קטנים, ערוך כות בערימות לקראת שריפתם. מהגופות הקטנות הושטו אף הגבדים, נלקח רכושם האחרון. יום זה חרש בזיכרוני גנצח, בכיתי ובכיתי או על אותם ילדים, הם מתו בפחד ללא אף אדם לידם להרגיע אותם. הגרמנים שלחו אותם למותם. כאשר אני כותב מיכתב זה עולות דמעות בעיני על היהודים שראיתי למות המשרפות, על הילדים בלבנון שנשרפו למות והשוטל בהם מום לכל חייהם מפצצות הרוחן שהטיל חיל האוויר הישראלי, ואני שר אל, האם יש הבדל כלשהו בין ילד שנשרף למות במשרפות, או נשרף למות מפצצות זרחה, או שגורה למות על ידי אנשים חמושים שנשלחו למחנות בצבחה ושאתילא.

"הארץ" 22.10.82

● הכותב הוא תושב העיר קניסון שבארצות הברית.

יצחק שלו:

כיצד אתנהגים בני תרבות?

מסתבר, שידו החזקה וזרועו הנטויה של

היהודי אינן עולות בקנה אחד (בעיני הצופה הנוצרי, בעיקר) עם תדמיתו כעם בעל תכונות מוסריות נעלות, או כעם ששומה עליו, על פי בחירתו בידי אלהים, להיות כזה. אירופה המרוממת אל לבה את ספר התנ"ך, כאחד מספרי היסוד של תרבותה, מגלגלת את עיניה הריסודות ושואלת אותנו: האם יאה לעם שמתוכו יצא חזון השלום הנצחי לעסוק כל ימיו במיליטריזם? עם שנאמר עליו "אור לגויים" ו-עם סגולה ו-גוי קדוש" - כיצד זה שופך הוא דמים כמי שרוח אלהים לא נזה על נביאיו? וכאן מוסיפים את הטענה הידועה: מילא, הערבים האלה, שבני המידבר הם, שפרימיטיבי ביב הם וחסרי השכלה - מה ניתן לצפות

אברמוביץ

אשר

מהם? - אבל אתם, שבני תרבות אתם, כי צד אתם מתנהגים? "מעריב" 21.10.82

מאיר עמית:

סימנים להישודדות

התמרמרותנו על כי לא נהגים בנו כמינהג העולם ומתייחסים אלינו באיפה ואיפה וכעסנו על כי דורשים מאיתנו לנהוג לפי אמות-מדינה של מוסר אחר ושופטים אותנו לפי כללי צדק מיוחד - היא אחד הסימנים המדאיגים להי-דרדדנותנו.

במקום להיות גאים על כי אנו מיוחדים במינו ואיננו דומים לאומות אחרות, אנו מבקשים להצדיק מעשים, לא רק מפני אמונתנו כי הם היו נכונים, אלא מפני שהו הנוהג רי-הכלל המקובל בעולם. טיעון כזה הוא הרה-אסון וטומן בחובו סכנה גדולה לקיומנו!

אינני רוצה לחיות במדינה אשר מעשיה ימדדו לפי כללי המישחק, המקובלים; אי-נני רוצה להידמות לשכנינו הסורים או הירדנים ואפילו לא לאירופאים! "דיעות אחרונות" 20.10.82

רבי-אלוף רפאל איתן:

שומר על הניירות

יש פוליטיקאים המתערבים בצבא בעניינים פוליטיים: יום אחד באו אלי ואמרו לי להגיד שאינו גיבועה ליד חברון חשובה. אמרתי: מה פיתאום חשובה? ואז, אחר כך, ראיתי בניירות שיש טכסיס: לשים אהלים עם חיילים על הגיבעה, ואחר כך להוציא החיילים ולשים מתיישבים. אל תדאגו... אני שומר על הניירות האלה טוב מאוד... "מעריב" 22.10.82

● הדברים נאמרו בשיחה עם חברי קיבוץ נווה אור.

תגי אשר:

הרהורי הפרישה של בגין

גם כלפי פנים יש למנחם בגין טעם להשיג מיעד הרהורי פרישה. קודם כל בגלל ועדת-החקירה המישפטית בעניין הטבח בבירות. לא ידוע, מה יהיו מסקנותיה ומתי הן יוגשו. אבל

יתכן מאוד, שהמסקנות הללו יתניעו תגובת שרשרת, שתאלץ את מנחם בגין להתפטר. וזוהי לכל הפחות אחת האפשרויות. מנחם בגין צריך להתכונן לקראתה בעוד מועד ולהכין סיבה נאה יותר להתפטרות - מחלת אשתו, זו יכולה להיות גם סיבה אמיתית כשהיא לי-עצמה.

תוצאת לווי אחרת מנקודת ראותו של בגין יכולה להיות ריסון המריבות הפנימיות ב-"חירות" לקראת הוועידה שלה, שכבר נדחתה כמה פעמים. האיום בפרישה צריך להפחיד את היורשים השונים בצמרת, "חירות", המתחרים זה עם זה, ולשכנע כל אחד מהם להעדיף את דחיית ההכרעה על הירושה, העלולה ליפול בידי כל אחד מהמתחרים האחרים.

"רבר" 21.10.82

אביעזר רביצקי:

שמים ופיקוח עיניו

לעומת דבריו של הרב גורן כי החזקת שטחי ארץ-ישראל דוחה פיקוח נפש, פוסק עמיתו - הראשון לציון הרב עובדיה יוסף - בזו הלשון: "אם ראשי ומפקדי הצבא, יחד עם חברי הממשלה, יקבעו שיש פיקוח נפש בדבר, שאם לא יוחזרו שטחים מא"י קיימת סכנת מלחמה מיידית מצד השכנים הערבים, וכזה וכזה תאכל החרב ח"ו, ואם יוחזרו להם השטחים תרחק מעלינו סכנת המלחמה ויש סי-כויים לשלום בר קיימא, נראה שלכל הדעות מותר להחזיר שטחים למען השגת מטרה זו, שאין לך דבר העומד בפני פיקוח נפש". הרב יוסף אף מפליג וקובע כי אם המדי-נאים ואנשי הצבא חלוקים בדעותיהם האמנם קיימת סכנה, הרי "ספק נפשות להקל ויש להחזיר השטחים למנוע סכנת מלחמה... כש-בידינו להחזיר שטחים למנוע סכנת מלחמה של האויבים, חייבים לעשות כן משום פיקוח נפש" (מאמר בדבר הכינוס הארצי הכ"א לתורה שב"ע).

"מעריב" 21.10.82

כסוקי השבוע

● העיתונאי אמנון אברמוביץ: "לודויד מגן יש בליבו על בית"ר רמלה. היא הורידה לליגה א' את "כבי קריית-גת. יחסיו המעורערים עם ה"כ מאיר שיטרית נובעים אולי בין השאר, מכך שמכבי יבנה עלתה ללאאמית".

● ח"כ חרות, רודר מנג, על שאלת עיר-תונאי, אם רק דויד לוי מדליף משייכות הממ"ש שלה, או אולי גם שר הביטחון, אריק שרון: "זו שאלה קשה. מדוע שלא תשאל אותו ישיר-רות? אבל אני רואה שאתה מתעקש. אז נכון, גם הוא מדליף".

● הרמטכ"ל, רפאל ("רפול") איתן, על תהליך ערם מיצנע: "יכולתי להוריד לו את הראש ולקצץ לו את הכנסים, אבל לא עשיתי זאת".

● הרב מנחם כהן: "סולידריות יש-ראליית-פוליטית - ראשי ממשלות ורשמי וירד-סלים החליטו לספל באיגודים המיקצועיים".

● ה"נ"ר: "את מאבקם להטבת שכרם מני-הלים שוטרי ישראל בסיסמה, ש"מלה לך - שוטר תהיה לנו".

● המחזאי יהושע סובול, על ידיעה, ששוטרי בית-שאן פיזרו בכוח הפגנה של נשר-תיהם: "התנזר למישרה ותוכל לחכות את-אשתך".

● ה"נ"ר: "מדוע רק חטיבה זו לא גוייסה? איך אפשר להסביר שרק חטיבה זו הורעלה-האחרות לא? מסתבר, שזו החטיבה היחידה-בצה"ל שקוראת עיתונאים".

● ח"כ המערך, אמנון לין, על שמר-עות כאילו בחן אפשרות לחזור לליכוד: "הציי-עו לי הצעה מגונה".

(המשך מעמוד 15)

הריפות רבה על העיורון של מנהיגי ישראל, שאינם מבינים כי עצם קיומה של ישראל בטווח רחוק מותנה בהשגת השלום ע"י שיו, הוא האמין כי ניתן להשיג שלום בכל עת, ושה תלוי ורק ברצון הטוב ובאינטליגנציה של המנהיגים.

בשיחתי האחרונה עימו, לפני שנה, מתח ביקורת חריפה על הנ"הגת אש"ף, הוא ידע כי ערפאת וחבריו רוצים בפיתרון הסיכסוך, וזעם מפני שלא נקטו את הצעדים הדרושים לכך, בגלל הרצון לשר-מור על אחדות התנועה הלאומית הפלסטינית, שיש בה מיעוט הי-דוגל בסירוב.

"האחדות היא דבר טוב", אמר, "אבל רק בתנאי שהיא מאפשרת להנהיג לבצע מה שיש לבצע, אם בגלל האחדות אי-אפשר לקבל החלטות חיוניות - האחדות היא דבר רע, ויש לשבור אותה".

הצרה היתה שמנדס-פראנס היה משייך את ביקורתו הנוקבת כל-פי מנהיגי ישראל - מדויד בן-גוריון ועד מנחם בגין - רק כי שיחות פרטיות, בעוד שפומבית היה שותק, פעם, כאשר ביקר אצ"ל-לוי מישלחת של המועצה הישראלית לית למען שלום ישראל-פולטיני במלח המלך דויד בירושלים, הש-מיע באוזניו ביקורת קטלנית על מדיניות הממשלה. משם הלך ישר למסיבת עיתונאים - ושם הע-ניק מחמאות נומסות לממשלה.

מעשהו האמיץ ביותר היה גם האחרון. בראשית יוני, בימי המ-צור של ביירות, פירסם יחד עם נחום גולדמן ופיליפ קלוצניק הצ"הרה מישופת, שבה תבע הכרה הודית מיידית בין ישראל ואש"ף, הצהרה זו מילאה תפקיד חשוב ב-התפתחות הפוליטית מאז. ערפאת ברך עליה, ובגין התעלם ממנה, לא קל היה להשיג את הסכמתו של מנדס-פראנס לפירסום הצה-רה זו. הוא התווכח על כל מי-לה, תבע לתקן פה ולשנות שם, בעוד שהימים חלפו והמצב בל-בנון החמיר. ולבסוף אמר גולד-מן לעיצאם סרטאוו, שליח אש"ף שאירגן יומה זו: "תגיד לו שאם לא יחתום על הנוסח כמו שהוא, אני אפרסם אותו בשמי ובשם קלוצניק בלבד!". זה טיים את ההתלבטות של מנ-דס-פראנס, וגם הוא חתם. ההיי-סוטים לא הפחיתו את אומץ-הלב שבהחלטתו הסופית.

הלקה

בתוכנית על משרד-הטילים של אוקטובר 1962, שהוקרנה בהמשך-כיום על המירקע שלנו, יש כמדון-נקודות רבות המזכירות את מיל-חמת-הלבנון.

היה הבדל עצום אחד בין דיוני הנשיא קנדי ורועיצו לפני הטלת המצור על קובה ובין הדיונים ש-היו בישראל לפני הפלישה ללבנון. שם כמו פה דובר על כוח, על הפעלת-עוצמה, על מילחמה מני-עת, על השמדת יעדים בהפצצות. אך שם הושמע נימוק שכלל לא עזה על הדעת כאן: כיצד תגיב דעת-הקהל הבינלאומית? מה תהיה תדמיתנו בעולם? איך נוכל להר-אות את פרצופנו לאחראי-מק? לא זה בלבד שהנימוק הזה הושמע, אלא שהוא גם הכריע בסופו של הדבר. התוכנית של הפצצה ופלישה נדחתה, על אפם ועל חתם של הקצינים, ובמקומה בחר הנשיא בתוכנית האלטרנטי-בית, שמבעה את המילחמה ושר-הביאה להשגת המטרה מבלי ש-ישפכה טיפה אחת של דם.

האמריקאים זכרו את אימרתו המפורסמת של תומאס ג'פרסון: שום אימה אינה יכולה לכלכל את מעשיה ללא כבוד הגון לדעת-הקהל העולמית. לכן הם ניצחו, ואנחנו הפסדנו.